

*Навчально-методичні
матеріали*

Петровська Ірина Ігорівна

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ
РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ПОСЛУГ У СФЕРІ
ОБСЛУГОВУВАННЯ**

*методичні вказівки для підготовки до
практичних занять студентів заочної форми
навчання*

Івано-Франківськ, 2021

ББК 67.301

ПЗ0

П 30

Петровська І.І. Адміністративно-правове регулювання надання послуг у сфері обслуговування: методичні вказівки для підготовки до практичних занять (студентів заочної форми навчання). Івано-Франківськ: Навчально-науковий Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2021. 16 с.

Вказівки розроблені на основі навчального плану та призначені для підготовки до семінарських (практичних) занять студентів заочної форми навчання з курсу «Адміністративно-правове регулювання надання послуг у сфері обслуговування», здачі змістових модулів та екзамену. Тут викладені методичні рекомендації для підготовки кожної з тем спецкурсу, література та нормативно-правові акти, завдання до семінарських/практичних занять, контрольні питання. До кожної теми поданий перелік літератури, до якого включена монографічна література та інші наукові джерела по темі, що забезпечують поглиблений аналіз відповідних питань. Для полегшення опрацювання змісту курсу подано короткий термінологічний словник.

Методичні вказівки призначені для студентів, аспірантів, викладачів.

© Петровська І.І., 2021

© Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Практичні заняття	
Тема №1	6
Тема №4	7
Тема №7	8
Джерела для підготовки	9
КОРОТКИЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	13

ВСТУП

Навчальний курс «Адміністративно-правове регулювання надання послуг у сфері обслуговування» передбачає детальне ознайомлення студентів з такою складовою предмета адміністративно-правового регулювання як адміністративні послуги. Поняття адміністративних послуг як різновиду публічних послуг є сьогодні актуальною темою наукових досліджень.

Сучасна система адміністративних послуг в Україні перебуває на стадії формування та впровадження іноземного досвіду, зокрема запровадження досвіду муніципалітетів (місцевих органів самоврядування населення та місцевих органів управління), створення централізованих органів з надання адміністративних послуг.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є адміністративно-правове регулювання надання послуг у сфері обслуговування або адміністративні послуги для суб'єктів господарювання.

Міждисциплінарні зв'язки: Матеріал навчальної дисципліни базується на теоретичних знаннях отриманих під час вивчення таких навчальних дисциплін, як адміністративне право та адміністративний процес, цивільне право, господарське право, муніципальне право, право соціального забезпечення, фінансове право тощо.

Сучасна система адміністративних послуг в Україні перебуває на стадії формування та впровадження іноземного досвіду (зокрема, відповідності міжнародним стандартам якості їх надання), впровадження системи електронного урядування, відповідних реєстрів, вдосконалення та спрощення процедури надання адміністративних послуг тощо.

Метою курсу «Адміністративно-правове регулювання надання послуг у сфері обслуговування» є систематизоване вивчення основ функціонування інституту адміністративних послуг та їх місце у системі діяльності сфери обслуговування.

Завданнями спецкурсу є формування у студентів знань теоретичних знань про адміністративні послуги та уміння використання норми законодавства про адміністративні послуги у практичній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти у результаті вивчення дисципліни повинні:

знати:

- сутність та зміст адміністративних послуг;
- ознаки адміністративних послуг
- класифікацію адміністративних послуг;
- нормативну основу діяльності з надання різних видів адміністративних послуг;

- порядок, умови та підстави надання адміністративних послуг, процедури надання різних видів адміністративних послуг;
- сутність та підходи до розуміння адміністративної процедури;
- порядок надання консультаційних послуг, інформації про послуги;
- сутність та зміст реєстраційного та дозвільного провадження;
- суб'єктів відносин з надання адміністративних послуг

вміти:

- розрізняти різні види адміністративних послуг;
- визначати правове регулювання конкретних видів відносин у сфері діяльності з надання адміністративних послуг;
- аналізувати та систематизувати теоретичні знання, успішно використовувати їх для прийняття управлінських рішень при обслуговуванні клієнтів;
- використовувати надані законодавством можливості для захисту своїх прав під час їх реалізації у сфері надання адміністративних послуг.

В процесі проведення семінарських (практичних) занять забезпечується детальніше розуміння порядку та умов надання адміністративних послуг, їх видів, системний аналіз механізмів реалізації даного виду діяльності, самостійне вміння тлумачити і застосовувати адміністративно-правові приписи студентами.

Плани практичних занять розроблено відповідно до програми та плану навчальної дисципліни. Для опрацювання курсу важливо забезпечити правильну організацію як безпосереднього проведення семінарських занять, так і самостійної роботи студентів при підготовці до них. При цьому, основною метою є глибше, детальніше розуміння норм законодавства про адміністративні послуги, їх теоретичного підґрунтя, системний аналіз механізмів реалізації, вміння тлумачити і застосовувати фінансово-правові приписи.

До всіх тем семінарських занять подається перелік питань, які будуть розглядатися, а також контрольні питання, відповідь на які вимагає від студентів самостійно мислити в площині теми, яка ними вивчається. До ряду тем семінарських занять включені практичні завдання (тести, задачі), які передбачають юридичний аналіз відносин, кваліфікацію юридичних фактів, вирішення правових конфліктів, конкретних ситуацій. Для правильного виконання таких завдань, студентам необхідно, в першу чергу, проаналізувати коло відносин, які склалися, та вибрати правові норми, що підходять для врегулювання в даному випадку. Якщо від студентів вимагається здійснення правової кваліфікації, необхідно провести юридичну оцінку фактичних обставин справи шляхом віднесення конкретного випадку до сфери дії певних юридичних норм. Відповідь на задачі, в яких пропонується розв'язати конкретну проблемну

ситуацію, повинна бути обґрунтованою, з посиланням на норми законодавства.

При підготовці до семінарських занять, студентам рекомендується робити певні нотатки чи розгорнуті плани відповіді по кожному питанню. Також, з врахуванням індивідуальних здібностей, слід у найбільш зручній формі підготувати відповіді на контрольні питання та практичні завдання. Зокрема, занотувати формулювання відповідей в зошиті, вказати номери статей, їх положення. При розв'язанні практичних завдань необхідно записувати відповіді на задачі, тести, правові висновки по справі, для того, щоб надати змогу викладачу оцінити рівень підготовки до заняття та засвоєння матеріалу.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

ТЕМА №1. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ПОСЛУГ (АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ) У СФЕРІ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Практичне заняття №1

Для підготовки до семінарського заняття студентам необхідно опрацювати нормативно-правові акти та навчальну літературу, наукові дослідження. Вияснити зміст правового регулювання (регулювання суспільних відносин за допомогою правових норм) та адміністративно-правового регулювання.

Тематика курсу, зокрема даної теми заняття стосується такої складової предмета адміністративно-правового регулювання як адміністративні послуги (правового регулювання надання послуг). Перш ніж визначити сутність адміністративних послуг доцільно звернутись до загальнотеоретичних наукових джерел та розглянути дефініцію «послуг». Також потрібно з'ясувати сутність категорії «публічні послуги» та здійснити їх відмежування від адміністративних послуг.

Засвоєнню матеріалу сприятиме виділення критеріїв відмежування різних видів послуг та характеристика окремих з них.

Послуги є категорією економічних наук, а з позиції права вивчаються такими його галузями як цивільне, господарське, фінансове й адміністративне право. Згідно цивільного законодавства, послуги — це певна діяльність, що не пов'язується зі створенням речі (її відновлення, ремонт), однак яка сама по собі породжує відповідне благо, що має споживну вартість і внаслідок цього стає об'єктом цивільного права.

Питання для обговорення:

1. Поняття адміністративного права та предмет адміністративно-правового регулювання
2. Правові норми та відносини.
3. Поняття та ознаки адміністративних послуг.
4. Адміністративні та соціальні послуги.
5. Класифікація адміністративних послуг.
6. Публічні послуги та адміністративні послуги.
7. Державні та муніципальні послуги, їх коротка характеристика.

Контрольні питання:

1. В чому зміст правового регулювання суспільних відносин?
2. Які суспільні відносини регулюються адміністративним правом?
3. Що таке адміністративні послуги?
4. Як розглядають публічні послуги?
5. Які види муніципальних послуг Ви знаєте?

6. За якими ознаками здійснюється відмежування адміністративних послуг від цивільно-правових послуг?

7. Що таке державні послуги? Яка відмінність державних та муніципальних послуг?

Джерела для підготовки:

1-53

ТЕМА №4. ПРОЦЕДУРА НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Практичне заняття №2

Для підготовки до даного семінарського заняття студентам доцільно опрацювати навчально-наукову літературу адміністративно-процесуального спрямування, та Закон «Про адміністративні послуги».

Адміністративні процедури надання послуг врегульовуються різними нормативно-правовими актами залежно від виду відповідної адміністративної послуги, окремі теми надалі будуть присвячені характеристиці реєстраційного та дозвільного проваджень, тому під час підготовки до даного заняття потрібно акцентувати увагу на загальних засадах надання послуг (послідовності (алгоритмі) дій).

Окремими питаннями виділено міжнародні стандарти даної сфери, зокрема рекомендації Ради Європи щодо адміністративних процедур, які зачіпають велику кількість осіб.

Питання для обговорення:

1. Порівняльний аналіз адміністративної процедури та адміністративного процесу. Сутність адміністративно-процедурної діяльності.

2. Провадження з надання адміністративних послуг.

3. Рекомендації Ради Європи № R(87)16 щодо адміністративних процедур, які зачіпають велику кількість осіб.

4. Вимоги щодо якості надання адміністративних послуг.

5. Порядок надання адміністративних послуг.

6. Строки надання адміністративних послуг.

7. Плата за надання адміністративних послуг (адміністративний збір).

8. Організаційне забезпечення надання адміністративних послуг.

9. Фінансове та інше забезпечення надання адміністративних послуг.

10. Види рішень за результатами провадження з надання адміністративних послуг. Адміністративний договір як результат адміністративної послуги.

11. Експертний висновок як результат надання адміністративної послуги.

Контрольні питання:

1. Поясніть суть адміністративно-процедурної діяльності.
2. Назвіть вимоги до процедурної діяльності з надання адміністративних послуг.
3. Відмінність адміністративної процедури та адміністративного процесу (на основі аналізу проекту Процедурного кодексу).
4. Як визначити якість адміністративної послуги?
5. Хто здійснює фінансове забезпечення надання адміністративних послуг?
6. Які стадії провадження з надання адміністративних послуг?

Джерела для підготовки:

1-53

Тема №7. ДОЗВІЛЬНІ ПОСЛУГИ ТА ДОЗВІЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ

Практичне заняття №3

Дозвільна діяльність є однією з поширених видів діяльності публічних органів влади та управління, тому студентам для вивчення даної теми необхідно звернути увагу на основні категорії (терміни), зокрема: дозвіл (та його види), погодження, рішення, сертифікат відповідності, узгодження, дозвільне провадження тощо.

Студенти повинні вміти аналізувати стадії дозвільного провадження, знати органи державної влади та управління, які видають той чи інший (конкретний) дозвільний документ.

Питання для обговорення:

1. Дозвіл як організаційно-управлінський документ.
2. Види документів дозвільного характеру: дозвіл, експлуатаційний дозвіл, погодження, рішення, сертифікат відповідності, узгодження маршруту тощо.
3. Поняття та сутність дозвільного провадження, стадії та ознаки даного виду провадження.
4. Характеристика стадій дозвільного провадження (загальні риси та специфічні ознаки – залежно від характеру дозвільних відносин та предмету діяльності).

Контрольні питання:

1. Що таке дозвільна діяльність?
2. Що таке дозвільне провадження?
3. Що таке дозвільна система?
4. Назвіть види дозволів, які видаються обласними управліннями архітектури і містобудування.

Джерела для підготовки:

1-53

ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / За заг. ред. В.П.Тимошука. К.: ФОП Москаленко О.М., 2013. 392 с.

2. Петровська І. І. Адміністративне право України: матеріали до хрестоматії з дисципліни. Івано-Франківськ : НБ ПНУ, 2017. 17 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=5128>

3. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О.Кузьменко та ін. ; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 584 с. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewiEueLJmoXuAhVO-yoKHUK5CD0QFjAAegQIARAC&url=http%3A%2F%2Fsipl.com.ua%2Fwp>

=
<content%2Fuploads%2F2020%2F04%2F%25D0%2593%25D0%25B0%25D0%25BB%25D1%2583%25D0%25BD%25D1%258C%25D0%25BA%25D0%25BE->

<%25D0%2590%25D0%2594%25D0%259C%25D0%2586%25D0%259D-%25D0%259F%25D0%25A0%25D0%2590%25D0%2592%25D0%259E-%25D0%25B2%25D0%25B8%25D0%25B4-%25D1%2582%25D1%2580%25D0%25B5%25D1%2582%25D1%2594-2020.pdf&usg=AOvVaw0YmoUtSh34fsaXkVHN7D0W>

4. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право. Навчальний посібник / За заг. ред. Р.С. Мельника. К.: Ваіте, 2014. 376 с. URL: <https://www.osce.org/uk/project-coordinator-in-ukraine/358156?download=true>

5. Перелік (схема координації, каталог) діючих центральних органів виконавчої влади України:

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#n38>

- Сайт КМУ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog>

6. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / Автор-упорядник В.П.Тимошук. К.: Факт, 2003. 496 с.

7. Петровська І.І. Адміністративні послуги як правова категорія. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Юридична наука: нові ідеї та концепції» 26-27 жовтня 2012. С. 50-51. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/read.php?id=2891>

8. Адміністративні послуги: Посібник / [В. Тимошук]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні - DESPRO». К. : ТОВ «Софія-А», 2012. 104 с.
9. Безверхнюк Т.М. Європейські стандарти врядування на регіональному рівні : монографія / Т.М. Безверхнюк, С.Є. Саханенко, Е. Х. Топалова. Одеса. : Вид-во ОРІДУ НАДУ. 2008. 326 с.
10. Демський Е. Адміністративні послуги: поняття, ознаки та питання правового регулювання. *Вісник Прокуратури*. 2010. №7(109). с.79-92
11. С. В. Козаченко, В.Е.Новицький, О.С.Довгий. Консалтинг у сучасній ринковій економіці. Інст. міжнар. економіки і міжнар. відносин НАН України. К. : Арістей, 2006. 380 с.
12. Скакун О.Ф Теорія держави і права (глава 21. Тлумачення норм права): Підручник. Харків: Консум, 2001. 656 с.
13. Корупційні ризики надання адміністративних послуг та контрольно-наглядової діяльності в Україні / Ігор Коліушко, Віктор Тимошук, Олександр Банчук та ін.; Ірина Бекешкіна; Центр політико-правових реформ, Фонд «демократичні ініціативи». К., ФОП Москаленко О.М. , 2009. 196 с.
14. Tony Bovaird, Elke Loffer (eds). *Public Management and Governance*. London : Taylor&Francis Group, 2003. 255 p.
15. Lourdes Torres, Vicente Pina. *Changes in Public Service Delivery in the EU Countries*. *Public Money & Management*. 2002. Oct.-Dec. P. 41-48
16. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 3. - Ст. 141; URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
17. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2013. № 32. ст.409; URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>
18. Про соціальні послуги : Закон України від 19.06.2003 № 966-IV. // URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
19. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>
20. Про затвердження вимог до підготовки технологічної картки адміністративної послуги: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 44 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2013-%D0%BF#Text>
21. Про затвердження Порядку інтеграції інформаційних систем державних органів та органів місцевого самоврядування до Єдиного державного порталу адміністративних послуг: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства регіонального

розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 08.09.2016 № 1501/248 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1315-16#Text>

22. Про затвердження Примірною положення про центр надання адміністративних послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 № 118 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF#Text>

23. Про затвердження Примірною регламенту центру надання адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2013 № 588. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/588-2013-%D0%BF#Text>

24. Узагальнюючі податкові консультації. URL: <http://sfs.gov.ua/arhiv/velikim-platnikam/uzagalnyuyuchi-podatkovi-konsultatsii>

25. Положення про дозвільну систему / затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 1992 р. № 576 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-92-%D0%BF#Text>

26. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.2005 № 2806-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>

27. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

28. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999р. ВВР. 1999. № 20-21. Ст. 190.

29. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 березня 1997 р. ВВР. 1997. № 24. Ст. 170.

30. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. ВВР. 1996. № 47. Ст. 256.

31. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

32. Про врегулювання відносин, пов'язаних зі статусом державного реєстратора: Наказ Мін'юсту України від 29.12.2015 № 2790/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1667-15#Text>

33. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV .URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>

34. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

35. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17#Text>

36. Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів : Кабінет Міністрів України; Постанова, Правила від 07.09.1998 № 1388. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1388-98-%D0%BF#Text>
37. Авер'янов В. Предмет адміністративного права: нова доктринальна оцінка. *Право України*. 2004. № 10. С. 25-30.
38. Дерезь В. Українське адміністративне право: сучасний стан і перспективи реформування. *Юридичний вісник України*. 2005. 28 травня.- 3 червня (№ 21). С. 12.
39. Нашинець-Наумова А. Адміністративні послуги в діяльності вітчизняних корпорацій. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 5. С.17-20
40. Солонар А. Становлення інституту державного реєстратора : історичний аспект. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 8. С.93-96
41. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р., № 2747-ІУ зі змінами. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
42. Остапенко О. І., Остапенко Л. О. Адміністративно-правовий захист встановленого порядку в Україні: Навч. посібник. Львів: ЛДУВС 2008. 345 с.
43. Завальна Ж.В. Концептуальні засади договірної регулювання адміністративно-правових відносин : монографія. Суми. : ВВП «Марія» ТОВ, 2010. 360 с.
44. Єдиний державний портал адміністративних послуг. URL: <https://my.gov.ua/>
45. «Дія»: державні послуги онлайн. URL: <https://diia.gov.ua/>
46. Центр надання адміністративних послуг м. Івано-Франківська. URL: <https://www.cnap.if.ua/>
47. Верховна Рада України <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
48. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/control/>
49. Міністерство юстиції України <http://www.minjust.gov.ua/>
50. Президент України <http://www.president.gov.ua/>
51. Національний банк України <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
52. Івано-Франківська обласна державна адміністрація <http://www.if.gov.ua/>
53. Івано-Франківська міська рада народних депутатів <http://www.mrada.if.ua/>

КОРОТКИЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Послуга (service)	-	<p>1) дія або діяльність когось на користь іншої особи;</p> <p>2) будь-яка діяльність, що являє собою благо, що його одна сторона може запропонувати іншій. Особливістю послуги є збіг у часі та в просторі процесів виробництва, реалізації і споживання її споживної вартості.</p>
Публічна адміністрація	-	це певним чином побудована система органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації та інші суб'єкти, наділені адміністративно-управлінськими функціями, які діють з метою забезпечення як інтересів держави, так і інтересів суспільства в цілому.
Державні послуги	-	вид послуг, що надаються органами державної влади (насамперед виконавчої) та державними підприємствами, установами й організаціями.
Муніципальні послуги	-	Вид послуг, які надаються органами місцевого самоврядування та комунальними (муніципальними) підприємствами, установами і організаціями.
Публічні послуги	-	це всі види послуг, які надаються суб'єктами публічного права (органами державної влади та місцевого самоврядування) та/або за рахунок бюджетних коштів
Адміністративна послуга	-	результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону.
Суб'єкт звернення	-	фізична особа, юридична особа, яка звертається за отриманням адміністративних послуг.
Суб'єкт надання адміністративної	-	орган виконавчої влади, інший державний орган, орган влади Автономної Республіки

послуги	-	Крим, орган місцевого самоврядування, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги.
Управлінські послуги	-	послуги, що надаються органами управління
Реєстр	-	упорядкована інформаційна система або спеціалізована база даних.
Електронний реєстр	-	різновид реєстру, створений за допомогою електронних засобів/техніки для оперативної роботи з ним.
Адміністративна процедура	-	це юридично значима та законодавчо закріплена частина адміністративного процесу, яка являє собою окрему процесуальну дію, що здійснюється за певним порядком та у визначеній послідовності та спрямована на досягнення певного правового результату.
Адміністративний процес	-	вид юридичного процесу, мета якого визначається комплексом відповідних завдань, розв'язання яких дозволяє досягти поставленої мети у сфері адміністративної діяльності. <i>(Термін «адміністративна діяльність» у сучасній науковій літературі вживається у децю відмінних значеннях, але переважно ототожнюється з терміном «державне управління»).</i>
Етика	-	(лат. ethica, від грец. ήθος — звичай) норми поведінки, сукупність моральних правил певної суспільної чи професійної групи.
Консультування	-	професійна діяльність організацій і приватних осіб, спрямована на надання їхнім клієнтам незалежних консультацій (порад) без безпосереднього втручання в діяльність з перетворення зазначених порад у життя.
Управлінське консультування	-	професійна діяльність організацій і приватних осіб, спрямована на надання їх клієнтам незалежних консультацій (порад) з вирішення управлінських і організаційних проблем у сфері економіки, бізнесу, підприємництва без безпосереднього втручання в діяльність з перетворення зазначених порад у життя.
Реєстраційне	-	це регламентована адміністративно-

провадження	процесуальними нормами діяльність уповноважених органів публічної адміністрації, в ході якої вирішуються питання про офіційне визнання законності правових актів; законності дій юридичних та фізичних осіб; наділення суб'єктів права відповідними правами або обов'язками, а також про облік та фіксацію юридичних фактів шляхом закріплення їх у реєстраційних документах.
Дозвільна система	- це особливий порядок виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, обліку і використання об'єктів матеріального світу; доступу до інформації, користування нею та її поширення; в'їзду в Україну, виїзду з неї та пересування її територією; організації і функціонування окремих підприємств та закладів, а також здійснення будь-якої іншої діяльності, що передбачає обов'язкову наявність дозволу.
Дозвільне провадження	- регламентована адміністративно-процесуальними нормами діяльність органів публічної адміністрації, в ході якої вирішуються питання про забезпечення реалізації прав фізичних та юридичних осіб на виконання певних дій або зайняття певними видами діяльності шляхом надання їм відповідного дозволу.
Дозвіл	- це документ державного зразка, якій надає право на виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, обліку і використання об'єктів матеріального світу; доступу до інформації, користування нею та її поширення; в'їзду в Україну, виїзду з неї та пересування її територією; організації і функціонування окремих підприємств та закладів, а також здійснення будь-якої іншої діяльності.

